

**ROZHOVOR S HLAVNÍM REDAKTOREM
JAPONSKÉHO POLITICKOTEORETICKÉHO
ČASOPISU SEKAI
(Výtah)**

6. října 1972

Děkuji Vám za Vaší návštěvu v naší zemi. Dovolte, abych rovněž vyjádřil dík Vašemu řediteli za poselství mně adresované. Až se vrátíte, prosím, abyste mu vyřídil můj pozdrav.

Zastavím se u řady otázek, se kterými jste se na mne obrátil.

Ptal jste se, kdy byly vytvořeny ideje čučche a kdy byly nastoleny.

O tom Vám řeknu v obecných rysech, jak jsem již hovořil s novináři „Mainiči šimbun“.

Souhlasím s Vaším názorem, že dějiny idejí čučche je třeba nazvat samotnými dějinami KLDK.

V naší zemi se ideje čučche mohly začít uplatňovat od té doby, kdy lid vzal moc do svých rukou. Od té doby, můžeme říci, probíhal v naší zemi boj za uskutečňování idejí čučche ve všech oblastech.

Máme-li přitom mluvit o kořenech idejí čučche, pak jsme je získali během procesu dlouhodobého revolučního boje, při překonávání četných potíží.

Abych objasnil příčiny toho, jak u mne vznikly ideje čučche, musím se zmínit o dvou věcech, se kterými jsem se setkal v procesu mého dospívání. Z toho, co jsem viděl a cítil v tomto období mého dospívání, zvláště v letech kdy jsem studoval, byly dva problémy, které podle mého názoru byly nejzápornější.

Jeden spočíval v tom, že komunisté a nacionalisté, kteří sami říkali, že provádějí korejské národně osvobozené hnutí,

se scházeli – vždy několik lidí vyšší vrstvy – a zabývali se neúčinným jednáním a hádkami, byli přitom odtrženi od mas, které ve skutečnosti nepodněcovali k revolučnímu hnutí. Revoluční hnutí může zvítězit pouze při organizaci a mobilizaci všech lidových mas, avšak tito lidé byli od mas odtrženi a bojovali pouze mezi sebou za hegemonii, pořádali „teoretické“ diskuse a každý z nich se pokládal za vůdce. Jejich „teorie“ nebyla teorií rozvoje revoluce, ale sofistickou, která neměla s věcí revoluce nic společného. A já jsem začal přemýšlet o tom, že revoluce se nemůže usklopit, jestliže se podobně jako tito lidé budeme nekonečně zabývat diskusemi a nerozvineme masové hnutí, a začal jsem podobné jevy kritizovat.

Pánem v revolučním boji jsou lidové masy a jen tehdy, když povstanou, může revoluce zvítězit. Avšak ta malá hrst činitelů z vyšší vrstvy, odtržená od lidových mas, se bez užitku zabývala planým žvaněním. Nemohli jsme nepřemýšlet se vši vážností, k čemu to je užitečné. Bylo třeba jít k masám, probouzet je a dosahovat toho, aby samy jako vládcí rozvinuly revoluční boj. Otázka nemůže být řešena neúčinnými rozhovory několika činitelů z vyšších kruhů. Tak jsme začali zdůrazňovat čučche, to, že klíč k řešení jakýchkoli otázek je v rukou lidových mas.

Druhý problém, se kterým jsem se setkal, spočíval v tom, že v té době bylo v řadách korejského komunistického hnutí mnoho frakcí, které se zrodily pravděpodobně buď v důsledku mystického vztahu ke komunistickému hnutí, nebo bojem za hegemonii, či patolizalstvím vůči velkým státům. V naší zemi bylo tehdy množství frakcí, mezi nimi „Emelpha“, „Chwajopha“, „Pukp-chungchwepha“ a další. Tyto frakce se jedna přes druhou obracely ke Kominterně a snažily se získat její schválení. Kdyby byli sami dobře rozvinuli komunistické hnutí, byli by jistě dosáhli schválení. Ale oni místo toho, aby rozvíjeli revoluční hnutí, snažili se získat schválení Kominterny tím, že každá frakce organizovala svou skupinu po třech nebo pěti lidech. Každá skupina tvrdila, že pouze ona je ortodoxně a skutečně marxistickou. V důsledku toho byla Korejská komunistická strana v roce 1928 vyloučena z Kominterny a nakonec byla rozpuštěna. Pokládali jsme to za hanbu pro korejský národ. Vždyť, když revoluční hnutí dobře

rozvíjejí, pak přirozeně dosáhnou uznání a není nutno se na ostatní obracet o schválení. Což je třeba něčího schválení, aby byla komunistická strana? Není nutno získávat schválení ostatních, aby se rozvinulo revoluční hnutí. Lidé zakládají revoluční hnutí tehdy, když to sami chtějí. Jestliže toto hnutí správně vedou, pak to, zda máme či nemáme něčí schválení, nemá žádný význam. Budeš-li sám správně provádět revoluci, dosáhneš uznání u ostatních a naprosto není třeba usilovat o schválení u druhých.

Tak se zřetelem na tyto dva jevy – existenci silného frakčního boje a odtržení činitelů z vyšší vrstvy od lidových mas uvnitř korejského národně osvobozenického a komunistického hnutí – jsme jasně pochopili, že revoluci není možno vést takovouto cestou. Uvědomili jsme si naléhavě, že je třeba jít přímo k lidovým masám a bojovat opírajíce se o ně, že své otázky musíme řešit sami, neboť nejde o něčí schválení, ale o to, abychom my sami správně vedli boj.

Výše uvedené dva momenty byly silným impulsem k rozvoji mých revolučních myšlenek. Od té doby jsme začali zdůrazňovat, že lidové masy jsou hospodáři v revoluci a proto je třeba jít mezi ně; budeme-li revoluci ve své zemi provádět sami, sami nést odpovědnost, samostatně bez ohledu na cizí schválení, pak můžeme dosáhnout přirozeně pochopení i uznání a rovněž i pomoci od druhých zemí. Mohu říci, že to je výchozí moment při zrodu našich myšlenek čučche.

Jak jsem již říkal na naší besedě s novináři z „Mainiči šimbun“, během dlouhého revolučního boje se v nás utvrdilo přesvědčení o tom, že síla lidových mas je klíčem k řešení všech otázek. Rozvinuli jsme revoluční boj, založený na názoru, že všechny otázky je třeba řešit opírajíce se o sílu lidových mas, že revoluce je bojem lidových mas za vlastní osvobození a samy lidové masy se tedy musí vzchopit a jednotně semknout.

Spolu s tím jsme přemýšleli i o tom, že všechny otázky, které jsme vytyčili, musí odpovídat připravenosti mas.

V roce 1936 jsme organizovali Ligu obrození vlasti a uveřejnili jsme její 10 bodový velký program. Nebudu zde rozebírat obsah tohoto 10 bodového programu. Tehdy jsme předložili program masové jednoty, zaměřený na jednotu a semknutost našeho

celého národa, na stmelení všech lidových mas a program vytvoření antiimperialistické a antifeudální jednotné fronty proti imperialistům a národním zrádcům. Ve své době to bylo nejpříhodnější heslo pro náš lid. A po osvobození jsme také na základě této linie přijali řadu politických opatření.

Základní problém bylo zapojit co možná nejvíce lidí do revolučního hnutí a výstavby vlasti. V první etapě po osvobození jsme založili komunistickou stranu a Komsomol. V té době však byla v naší zemi dělnická třída početně slabá a kromě toho i v jejích řadách bylo málo lidí, vyzbrojených komunistickou ideologií. V takových podmínkách nebyla vyloučena možnost rozdělení mas i mládeže na různé skupiny, kdybychom vyhlásili heslo o komunistické straně a komunistickém svazu mládeže. Proto jsme napřed organizovali komunistickou stranu a pak jsme zhodnotili situaci a rozhodli se, že to neodpovídá připravenosti mas v té době, a okamžitě jsme stranu přeorganizovali ve stranu práce. Současně jsme z vlastní iniciativy reorganizovali komunistický svaz mládeže v demokratický svaz mládeže, sdružující různé třídy a vrstvy mládeže.

Revoluční hnutí a výstavba vlasti nemůže být uskutečněna silami pouze několika komunistů. Zde se musí zapojit velké množství mládeže, velké množství pokrokově smýšlejících lidí. Proto jsme upustili od úzkoprsých pozic a přebudovali jsme organizaci v souladu s požadavky reálné skutečnosti.

Po založení Korejské lidově demokratické republiky jsme s ještě větší vážností zdůrazňovali nutnost řešit všechny otázky samostatně.

V naší zemi byla naprosto jiná situace než v ostatních zemích. Po skončení druhé světové války byla v Asii naše země jedinou zemí, ve které vzal lid moc do svých rukou. Tehdy se Čína nacházela ještě na cestě revolučního boje. Situace v naší zemi se úplně lišila rovněž od situace v evropských zemích. Máme i charakteristické rysy jako lidé z východu, jako korejský národ. Takže jsme nemohli mechanicky kopírovat Evropany. Jistěže bylo nutné studovat evropské zkušenosti, abychom je v určité míře mohli využívat, ale nebylo možno mechanicky vše-kopírovat. Naše země byla zemí zaostalou, kde po dlouhou dobu pro-

váděli prohnitou politikou feudální vládců a poté zde byla třicetiletá koloniální vláda. Aby se naše země dostala ze zaostalého postavení, bylo třeba uskutečnit linii a politiku odpovídající korejské skutečnosti. Proto jsme museli řešit všechny otázky tvůrčím způsobem. To si žádala objektivní skutečnost. Jinými slovy, realita si od nás žádala, abychom se drželi samostatných a tvůrčích pozic. Z toho jsme vycházeli a stále více jsme se přesvědčovali o tom, že je třeba ve všech oblastech provádět politiku odpovídající reálné situaci naší země a potřebám našeho lidu.

Další Vaše otázka – jaká byla největší překážka na cestě k vytvoření idejí čučche. To je velmi zajímavá otázka, ale i zde jsou, myslím, dva aspekty.

Nejdůležitější v nastolení idejí čučche je dobrá práce s lidmi, protože všechny otázky řeší člověk. Úspěch v boji za přestavbu společnosti a přetvoření přírody závisí konec konců převážně na práci s lidmi.

Práce s lidmi je velmi důležitá. Stále říkám, že i stranická práce i práce masových organizací je prací s lidmi. I hospodářská činnost závisí na dobré práci s lidmi. My však, místo toho, abychom vychovávali lidi, trpělivě jim vše vysvětlovali a dobře s nimi pracovali, provádíme tuto práci často administrativními metodami, přičemž podobné tendence jsou právě tou největší překážkou.

Je nesprávné pracovat s lidmi na základě administrativních metod. Administrativní metody práce, to jsou byrokratické metody práce. Absolutně nelze dělat revoluci administrativními metodami. I nyní jsme to ještě nedokázali překonat.

Ve straně neustále bojujeme za přeměnu stranické práce v práci s lidmi, ale přesto stále ještě někde dochází k takovým jevům, že je práce s lidmi zaměňována za příkazy, rezoluce a schůze. V tom podle mého názoru spočívá jeden z hlavních problémů, které musíme likvidovat. Nyní vynakládáme úsilí na překonání tohoto problému.

Při nastolení ideje čučche je nejdůležitější přeměnit ideologii člověka. Administrativními metodami nelze přeměnit ideologii člověka. Dáte-li příkazy administrativní cestou, pak se tváří, že je

přijímají, ale ve skutečnosti je to naopak. Když dáte příkazy, které nejsou lidem po chuti, pak je pouze navenek schvalují, ale srdcem je nepřijímají. Trváme na tom, aby se s administrativními metodami skončilo. Snažíme se o to, aby i v hospodářské i ve státní činnosti, ve všech oblastech byla na první místo stavěna politická práce a pak aby byly dávány příslušné úkoly.

Totéž můžeme říci o práci s kádry. Poté, kdy jsou kádry rozmístěny, je třeba je vychovávat. Jen tak je možno je pojistit před chybami. Je nesprávné, když rozmístíme kádry a naprosto se přestaneme starat o jejich výchovu a pak je uvolňujeme z funkce, hned jak se dopustí chyby. Kdo provádí práci takovým způsobem, ten neumí a není schopen pracovat s lidmi.

Další hlavní potíží při nastolení idejí čučche jsou myšlenky patolízalství. Patolízalství vůči velkým státům je v naší zemi stará ideologie, která má kořeny již v daleké minulosti. Patolízalové tvrdí: všechno u nás je špatné, nic dobrého nemáme, zato všechno cizí je dobré. Tak nihilisticky se dívají na všechno vlastní.

Ovšem, že i u cizích jsou dobré i špatné věci, můžeme se u nich učit tomu dobrému. Bojujeme proti patolízalství vůči velkým státům, ale to neznámá, že jsme šovinisty.

Dobré je třeba od druhých se učit a špatné zavrhnout. Také i z dobrého je třeba vybírat to, co se nám líbí a hodí. Nesmí se násilím polykat to, co nám nechutná. V minulosti byli někteří Korejci silně nakaženi patolízalstvím a boj za jeho likvidaci byl obtížný.

V jedné době dosáhlo v naší zemi patolízalství skoro svého vrcholu. Budu Vám vyprávět o jedné epizodě z případů patolízalství z oblasti literatury a umění.

Stala se v době, kdy v naší zemi se patolízalství a dogmatismus projevovaly velmi silně. V době války jsem jednou navštívil některé vojenské nemocnice, abych utěšil raněné vojáky. Na stěně nemocnice visel obraz. Byla to sibiřská krajina, zasněžené sosny, na sněhové pláni medvědi. Zeptal jsem se vojáků, čím je to obraz. Odpověděli, že to nevědí. Jejich pozornost upoutali prostě medvědi v lese. A je mnoho medvědů v lesích naší země, zeptal jsem se. Někde u nás medvědy máme, říkají, ale není to zvíře typické pro naši zemi.

A jaký obraz, opět se ptám vojáků, by se vám líbil více: tento nebo obraz, na kterém by byly zobrazeny naše krásné hory Kumgangsán? Vojáci odpověděli, že by dali přednost obrazu hory Kumgangsán. Tak jsem se zeptal náčelníka politického oddělení tohoto útvaru: vojáci říkají, že obraz s Kumgangsánem by byl lepší než ten, který mají. Proč jste místo toho, abyste pověsil obraz s Kymgangsánem, vzal tento obraz? Jeho odpověď mnou otřásla ještě silněji. Šel jsem, říká, do obchodu, prodávali tam jen tehle obraz, tak jsem ho koupil – nic jiného jsem nemohl udělat.

Z té besedy jsme dostali velký šok a uvědomili si, že to jsou všechno následky patolízalství vůči velkým státům. A hned jsme začali prověřovat oblast umění. Během prověrky se ukázalo, že tehdy prakticky skoro každý malíř kreslil evropské obrazy.

V té době jsme se v oblasti hudby velmi zřídka setkávali s korejskými lidovými hudebními nástroji. Někde tyto lidové nástroje používali, ale byly naprosto zastaralého vzoru. Někteří umělci tvrdili, že lidová hudba je zastaralá a evropská hudba naopak moderní. Tak klasifikovali hudbu. A já jsem musel svolat umělecké pracovníky a ptát se: v dávných dobách naši předkové vytvářeli svou hudbu, proč tedy vy, moderní lidé, neumíte tvořit také svou hudbu: proč k moderní hudbě patří jen evropská. Cožpak nemůže existovat moderní lidová hudba? Z jakého důvodu by měla moderní hudbou být jen hudba evropská? Proč korejská lidová hudba je zastaralá a evropská hudba moderní, proč jsme my Korejci neschopni skládat moderní hudbu odpovídající našemu národnímu vkusu? Na mé otázky nedokázali odpovědět.

Pak jsem se obrátil na umělce: stále používáte slovo „realismus“ a co to znamená? Ve skutečnosti smysl slova „realismus“ nepochopili, toto slovo pouze znali. Proto jsem jim radil, aby nepochopili všechno v celku. Tehdy jsem vytvořil formulaci: v naší zemi socialistický realismus znamená vložit socialistický obsah do národní formy.

Nelze, řekl jsem jim, všechno všude nazývat socialistickým realismem. Jaký má význam dělat hudbu nedostupnou Korejcům? Rovněž jsem řekl umělcům, zpíváte jen italské a jiné evropské písně. Samozřejmě, že nejsem proti tomu, ale kolik je Korejců, kterým se líbí? Vy nevytváříte umění pro lidové masy. Jaký má

význam, když vytváříte umění pro umění? Umění jistě má sloužit lidu. Umění má u lidu vzbuzovat lásku, radost, pochopení, ale lid říká: nepochopitelné. Nelze rovněž souhlasit, když pod záminkou rozvoje lidové hudby budeme uvádět jen hudbu starých dob, kterou moderní současná mládež nemá ráda. Nesmíme dovolit archaismus. To pak samozřejmě vyvolává uctívání Evropy. S tím se přirozeně absolutně nemůžeme smířit.

Tak místo toho, aby sloužili svému národu, svému lidu, mysleli, že všechno cizí je dobré a že bude v pořádku, když to bez výběru dovezeme – to byl velký problém.

V naší zemi se patolízalství vůči velkým státům vyskytovalo i v oblasti stavebnictví, i v oblasti řízení průmyslu, právě tak jako v oblasti školství.

Tak v minulých dnech se patolízalství projevovalo hojně v různých oblastech a jeho překonání bylo velice obtížným problémem. Proti patolízalství jsme bojovali dlouhou dobu.

Jak jsem již řekl, v naší zemi musíme překonat obtíže při nastolení ideje čučche v podstatě ve dvou směrech. Především v patolízalství, za druhé v administrativních metodách práce s lidmi. To je možno překonat, myslím, dlouhým bojem.

I nyní vynakládáme úsilí k jejich překonání a je třeba v budoucnu v tom pokračovat. Nepokládáme je již nyní za překonané. Proto nyní nadále zdůrazňujeme nezbytnost přeměny jak stranické práce, tak i práce organizací pracujících v práci s lidmi, bez používání administrativních metod. Současně s tím zdůrazňujeme: všichni bez výjimky musí sloužit své zemi a svému lidu, nelze se nihilisticky chovat ke svému vlastnímu, myslit, že u nás není nic dobrého, že dobré je jen v zahraničí a dokonce vše zahraniční zbožňovat.

Dále. Říkali jste, neznamenají-li ideje čučche novou filosofii ve spojení s mezinárodními úkoly a úkoly internacionální solidarity. To je jistě zveličené.

Vlastně ten, kdo je opravdovým marxistou, musí podle mého názoru zaujímat samostatnou a tvůrčí pozici. Já jsem to pouze zdůraznil.

Nechci o té otázce dlouze hovořit. O otázkách spojených s obsahem ideje čučche jsem toho již řekl mnoho. Široce jsem

o nich hovořil i během rozhovoru s japonskými novináři z „Mainiči šimbun“ a „Jomiuri šimbun“ a myslím, že jste se s nimi seznámil i Vy. Proto o tom nechci více hovořit, abych se neopakoval.

Dosud jsem hovořil o otázkách, které vznikly během skutečňování ideje čučche. Kromě nich je samozřejmě ještě mnoho problémů, ale dnes jsem Vám řekl o těch nejdůležitějších a nejzákladnějších. Tím končím rozmluvu o idejích čučche.

Nyní zodpovím Vaši otázku týkající se školství.

Otázce školství přikládáme daleko důležitější význam než ostatním otázkám. Už jsem řekl, že při nastolení našich idejí čučche je důležitá dobrá práce s lidmi. A aby mohla být práce s lidmi dobře prováděna, je třeba především dobře provádět práci ve školství.

Práce ve školství, to je začátek práce s lidmi. Proto naše strana a vláda od samého začátku věnovala obrovskou pozornost problému školství.

Aby se naše země dostala ze zaostalého postavení a dosáhla rychlého pokroku, museli jsme dát všemu lidu vzdělání. Rovněž sám cíl výstavby socialismu a komunismu si žádá, aby se dobře vedla práce ve školství. Socialismus a komunismus konec konců budujeme proto, aby všichni šťastně žili. K tomu, aby byl tento cíl realizován, je důležitá nejen úroveň materiálního života všech lidí, ale i jejich ideově kulturní úroveň.

Cílem revoluce je, aby všichni lidé žili dobře. Aby všichni lidé žili dobře, musí každý člověk dobře pracovat a k tomu, aby dobře pracoval, musí být uvědomělý.

Pěstování uvědomění v člověku je třeba začít od školství. Je jasné, jaká obrovská síla by se projevila, kdyby každý člověk pracoval uvědoměle. Učastni-li se všichni lidé uvědoměle jak budování, tak i boje za revoluci, pak se uvolní velká síla a všichni lidé budou, podle mého názoru, žít lépe ještě dříve.

Nedostane-li se národu patřičného vzdělání, budou vyrůstat lidé nešetrní, ničící, vyjídající státní i veřejný majetek. Pak bychom mohli vyrábět jakkoliv mnoho, nic by to nebylo platné. Někteří dávají přednost povalečství – tak bychom nemohli pro všechny lidi zajistit dobrý život.

Naše strana trvá na tom, že na cestě ke komunistické spo-

lečnosti se musí dobýt bašty materiální a ideologické. Bylo by chybou, kdybychom se snažili dobýt pouze materiální baštu a ideologickou baštu ponechávali stranou. Bez dobývání ideologické bašty není možno dobýt ani baštu materiální. Proto jsme vytyčili heslo: „Učit se musí celá země, celá strana, celý národ“ a pod tímto heslem se učí všichni lidé.

V naší zemi lidé, kterým je přes čtyřicet let, navštěvují střední školy pro pracující a získávají znalosti v rozsahu střední školy, zatímco lidé, kterým ještě čtyřicet není, získávají povinné střední vzdělání, takže všichni mají znalosti v rozsahu střední školy i více.

Abychom vzdělali lidi, musí samy kádry ukazovat osobní příklad. Zavedli jsme pro kádry systém každodenního dvouhodinového školení. Kromě toho se každou sobotu odpoledne učí, existuje rovněž systém každoročních jednoměsíčních kurzů pro kádry, jehož cílem je převýchova kádrů. Zde se kádry učí, zvyšují ještě více svou ideovou, kulturní a technickou úroveň.

Velmi důležitá je výchova dětí a mládeže. Ve výchově dětí a mládeže jsme nyní zavedli všeobecné povinné desetileté úplné střední vzdělání. Korejské přísloví říká: „Za deset let se změní i hory a řeky“. Budeme-li dobře vychovávat po dobu deseti let, pak za tu dobu, jak se domnívám, dokáže celá nová generace si vybudovat základnu revolučního světového názoru.

Povinná výuka v naší zemi se liší od povinné výuky v kapitalistických zemích. Učíme všechny žáky zdarma a po dobu školy nesmějí fyzicky pracovat. Práce dětí ve věku do 16 let je zakázána zákonem. Jestliže se v naší zemi děti a mládež zabývají prací, pak pouze vysazují květiny podél cest, přesazují stromky v horách a nic víc. To vlastně není práce, ale praktikuje se to proto, aby se ve školácích vypěstovala láska k práci. Děti se organizují jako gardy pro zeleň nebo zdravotnické gardy, likvidují mouchy, čistí okna, uklízejí třídy. To vše má za cíl, aby si děti a mládež vštíplili lásku k práci.

V mateřských školkách, v základních i vyšších středních školách, ve vyšších technických školách naší země se nyní učí na účet státu kolem 6 milionů lidí. Proto na státu leží nemalé břeme-

no. Je to velké břemeno, ale důležitá je dobrá perspektiva. Za 10 let to přinese dobré výsledky.

Ve staré společnosti počítali inteligenci k sociální mezivrstvě. I dnes ji pochopitelně tak v kapitalistické společnosti nazývají. V budoucnosti však možná inteligence jako mezivrstva odumře. Budou-li všichni lidé v budoucnu inteligenty, pak nebude inteligence existovat odděleně jako mezivrstva. Nyní máme v naší zemi 500 tisíc techniků a odborníků. Vyhlásili jsme heslo – v šesti letech zvýšit jejich počet o 500 tisíc, a tím vytvořit miliónovou armádu techniků a odborníků. To je úkol vytyčený V. sjezdem naší strany.

Stranické organizace všech stupňů nyní vynakládají všechny síly na boj za dosažení tohoto cíle. Spolu s vysokými školami, zvyšujeme ve velkém měřítku počet závodních vysokých škol, ve kterých probíhá výuka ve dvou směnách: denní a večerní. Tak vytváříme velkou armádu inteligence. Podíváme-li se na to perspektivně, pak v budoucnu všichni lidé získají vyšší vzdělání a nebude existovat inteligence jako zvláštní sociální mezivrstva. V minulosti nazývali inteligenci váhající mezivrstvou, která kolísala od jedné strany k druhé, ale v budoucnu tento problém zmizí.

Všeobecné desetileté povinné vzdělání, které jsme zavedli, to je úplné středoškolské povinné vzdělání. Tak chceme dát úplné středoškolské vzdělání všem lidem.

V tomto roce jsme začali zavádět všeobecné desetileté povinné úplné středoškolské vzdělání. Chceme je dokončit během pěti let, každoročně zvýšit počet žáků o 20%. Myslíme, že je to možné. Jsou samozřejmě rozdíly mezi kraji. Desetileté povinné úplné středoškolské vzdělání může být někde zavedeno za čtyři roky, jinde za tři nebo za dva. Jde o to, zavést desetileté povinné úplné středoškolské vzdělání v celé zemi do pěti let. Nedávno jsem byl v okrese Mundok. Vedoucí tajemník okresního stranického výboru řekl, že u nich je zavedou do dvou let. Řekl jsem, že proti tomu není námitek.

Když celá nová generace získá pomocí povinného úplného středoškolského vzdělání ucelené znalosti v rozsahu střední školy, pak se jí bude lehčeji pokračovat v učení. Je možno jako samouk probírat program vysoké školy nebo na vysokou školu

přejít. V podmínkách získání základního vzdělání nebude myslím příliš obtížné osvojit si odborné znalosti.

Ptali jste se dále, praktikujeme-li u nás výchovu talentů, to znamená speciální výchovu talentovaných dětí. Nyní provádíme i takovou výchovu. Vlastně jsem proti teorii výchovy talentů. Nemůžeme se přece dívat na lidi takovým způsobem, že ty jsi talent a ty ne.

Samozřejmě ani nelze říci, že neexistuje nikdo, kdo by měl vynikající schopnosti v určité oblasti. Nevím, jestli jste viděli v Paláci pionýrů a školáků dívku, která hrála na xylofon. To je, řekl bych, děvčátko s talentem, se kterým se setkáme málokdy. Je jí 12–13 let, ale hraje xylofon znamenitě. Takže fakticky existují lidé s vynikajícími schopnostmi v určité oblasti. Takové lidi nenecháváme bez povšimnutí. Děti s vynikajícím talentem vychováváme ve speciálních školách.

V naší zemi existuje například vysoká škola matematicko-fyzikálních věd. Ostatní vysoké školy přijímají převážně lidi s doporučením, lidí, kteří po ukončení střední školy pracovali v závodech nebo vykonávali vojenskou službu. Na vysokou školu matematicko-fyzikálních věd však přicházejí přímo ze střední školy. Existuje i tento systém. Existuje i v jiných oblastech, mezi jiným v umění. Jsou případy, kdy učitelé doporučují toho či onoho žáka, protože má velký talent. V tom případě je výhodnější pro stát, aby nešel ani pracovat do závodu, ani na vojnu a šel do speciální školy. Takové děti přecházejí na vysoké školy přímo.

I všechny společenské organizace mají své školy. Svaz žen má na vesnici školy pro matky. Tyto školy pro matky navštěvují jak vzdělané, tak i nevzdělané ženy. Školy pro matky byly založeny proto, aby ženy získaly znalosti odpovídající povaze žen, například o problému osvobození ženy. I Svaz socialistické pracující mládeže má své školy pro mládež. Všude se provádí v širokém měřítku výchova dospělých. Proto musí stát vynakládat obrovské finanční prostředky na školství. Skoro všechny státní finanční prostředky vynakládáme na práci ve školství.

Nyní studujeme socialistickou pedagogiku. V socialistické pedagogice je nejdůležitější vychovávat lidi k lásce k práci, což je základní otázkou při budování socialismu. Aby se dobře praco-

valo, je třeba se učit a zvyšovat technickou úroveň. V socialistické společnosti náleží veškeré bohatství lidu, proto je důležité vychovávat všechny lidi tak, aby si zvykli chránit společenský majetek. Tak přikládáme důležitý význam výchově každého člověka v socialistické společnosti k lásce k práci a šetrnému zacházení s národním majetkem.

Důležité je rovněž vychovávat lidi tak, aby si více vážili života kolektivu než svého vlastního života. Vychováváme lidi i v tomto směru.

I v zemích s dlouhou historií rozvoje vzdělávání se setkáváme s lajdačením, povalečstvím, krádežemi a plýtváním se státním majetkem a podobnými jevy. Aby se tyto jevy zlikvidovaly, je třeba vychovávat lidi v duchu lásky k práci, lásky k organizaci a kolektivu, v duchu šetrného zacházení s národním majetkem.

Vytyčili jsme si úkol studovat socialistickou pedagogiku, k jejímuž základnímu obsahu patří výše uvedené a řada dalších otázek a snažíme se dosáhnout postupného jejího zavedení do praxe. Tak jsem vám toho trochu řekl, doufám, že jste rovněž vyslechli přednášku mých soudruhů na toto téma.

V kapitalistické společnosti není možno likvidovat policejní režim. Policejní režim má udržovat pořádek. Jinými slovy, policie se zabývá takovou činností, jako je chytání zlodějů, kontrola dodržování dopravních pravidel, hlídání lesů, aby se nemohly kácet stromy v horách, ukládání různých pokut atd. Aby se v budoucnu podobné jevy odstranily, je třeba zvyšovat uvědomění lidí a dosáhnout u nich přísného dodržování veřejné morálky.

V naší zemi nemáme lesníky. Nemáme ale ani takové jevy jako je nezákonné kácení. To se snad může vysvětlit tím, že naši lidé jsou uvědomělí.

Co bude, jestliže zvýšení bohatství je provázeno růstem počtu policistů? V naší zemi policii nemáme. Pořádek udržují pracovníci veřejné bezpečnosti, ale i ti musí v budoucnu přestat existovat. Je třeba, aby si sám lid řešil vše. Proto je třeba zlepšovat školství.

Spolu s tím je důležité zesilovat organizační život s tím, aby lidé radili jeden druhému a napravovali vzájemně své nedostatky. V naší zemi došlo ke zlepšení v mnoha směrech od té doby, kdy jsme zavedli socialistickou pedagogiku.